

Ton van Cuijk

Portefeuille Regisseur Flexibiliteit

Enexis Netbeheer

Schaarste op het elektriciteitsnet

De rol van flexibiliteit: Uitdagingen én kansen

Kennismaking

Ton van Cuijk

- 15+ jaar in het vakgebied
- Portefeuille Regisseur Flexibiliteit
- 43 jaar - Vught

Behoefte aan oplossingen

Flexibiliteit in het energiesysteem

Energyhubs & thuisbatterijen

De energie transitie wint aan tempo en gaat steeds sneller

Duurzame energie

- Zon op dak
- Zonneparken
- Windturbines

Elektrisch Vervoer

- Laden achter de (bestaande) aansluiting
- Publieke laadpalen met eigen aansluiting
- Transport en Logistiek

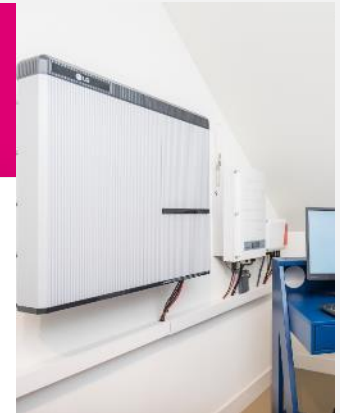
Verduurzaming van woningen en industrie

- Steeds meer e-boilers
- Vervanging aardgas industriële processen
- Warmtepompen

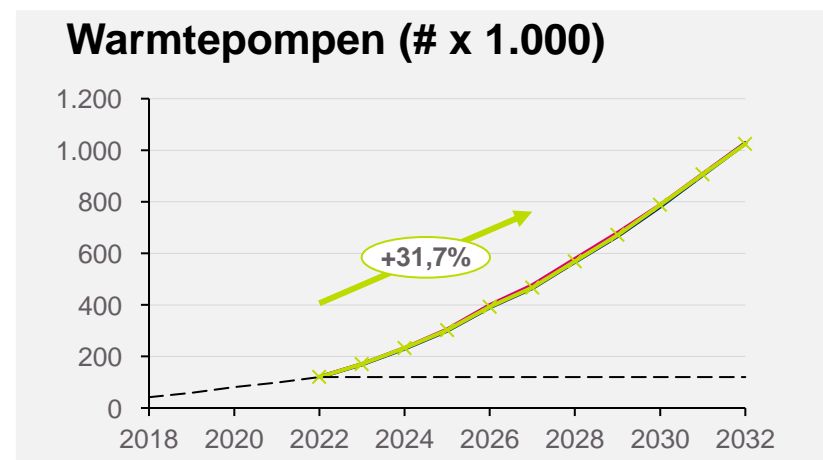
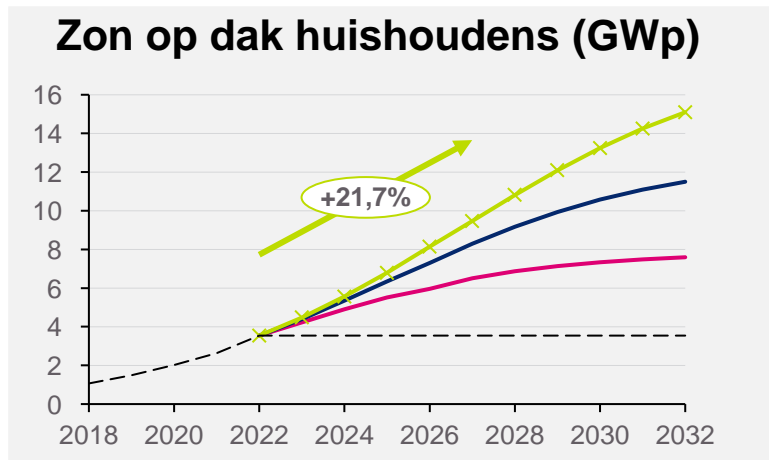
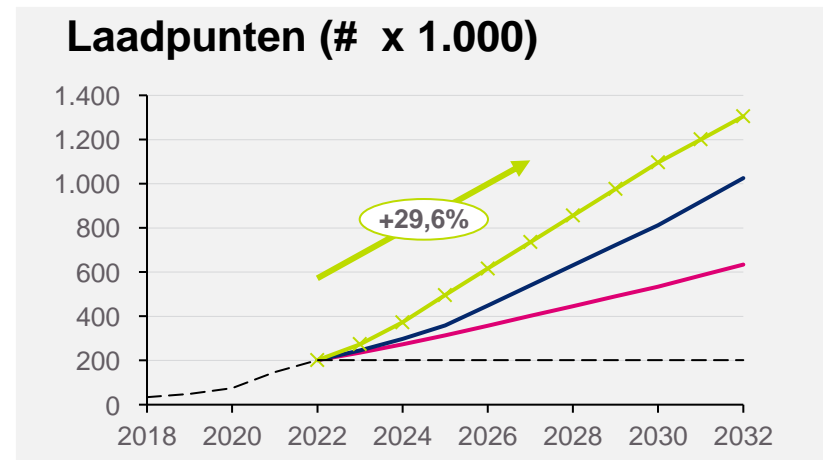
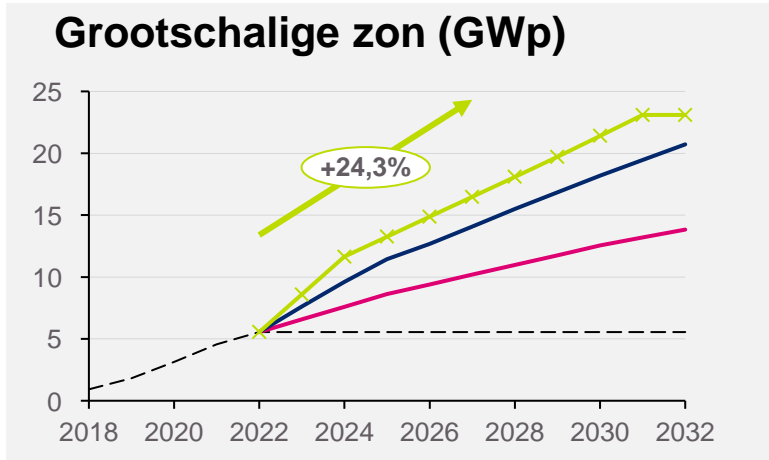

Overige ontwikkelingen

- Datacenters
- Thuisbatterijen
- Grootschalige batterijen

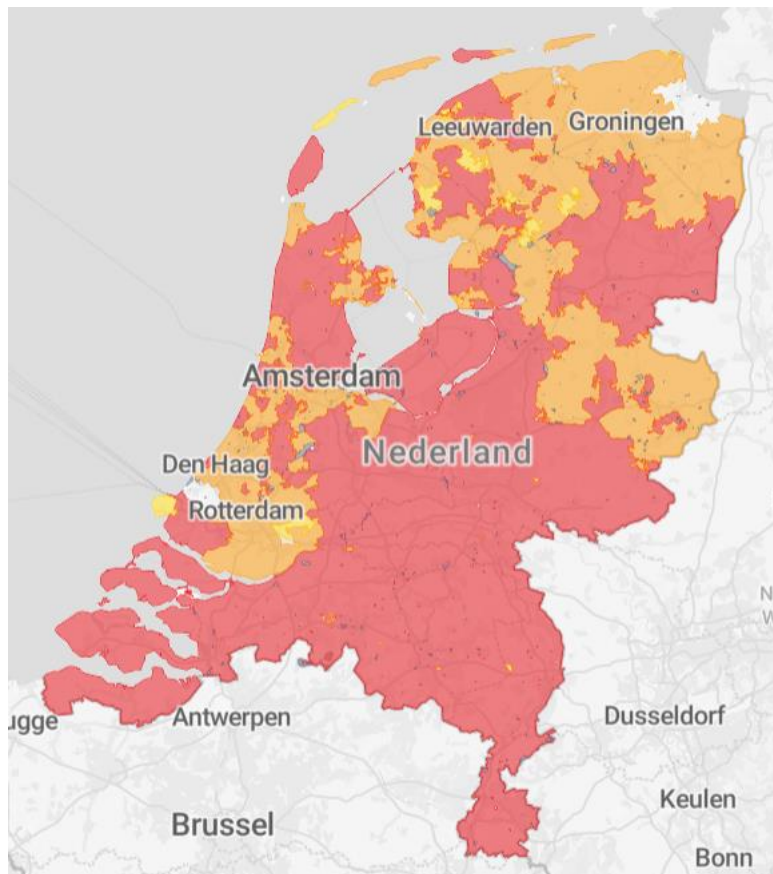
De energietransitie in grafieken

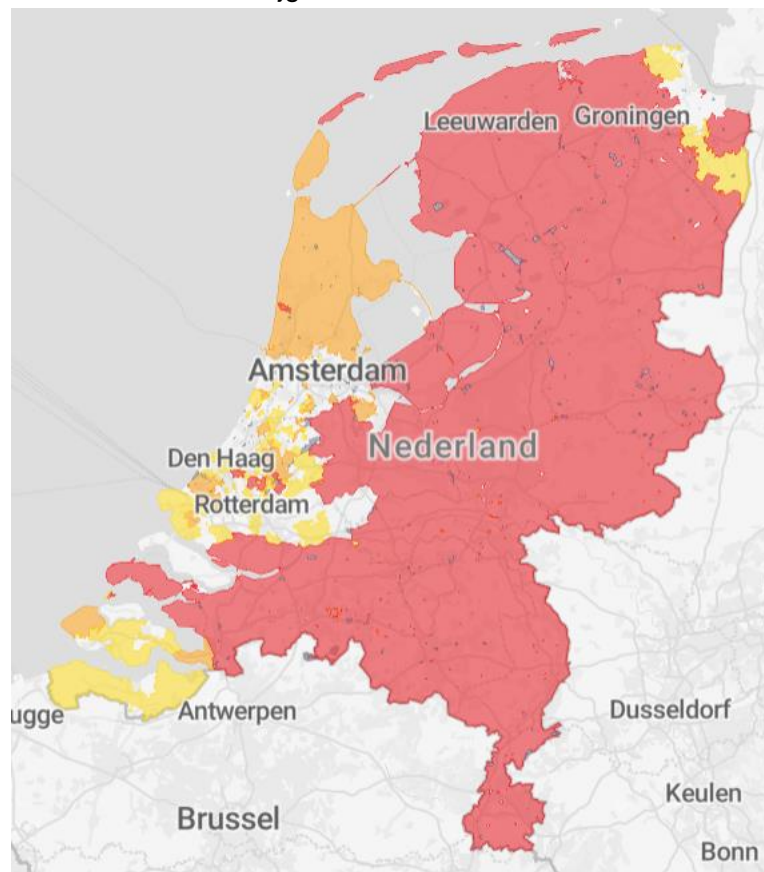

Transportschaarste is een groeiend probleem

Capaciteitskaart Afname Elektriciteitsnet
Bijgewerkt: 17-12-2024

Capaciteitskaart Invoeding Elektriciteitsnet
Bijgewerkt: 17-12-2024

- Transparant: (nog) geen transportschaarste
- Geel: transportschaarste dreigt, er geldt een aangepast offerteregime
- Oranje: vooraankondiging structurele congestie bij ACM
- Rood: structureel congestie, nieuwe aanvragen voor transport worden niet gehonoreerd

De situatie in het buitenland (EU en US) is niet anders: Oplopende wachtrijen voor het aansluiten van duurzame opwek.

Renewable energy projects worth billions stuck on hold

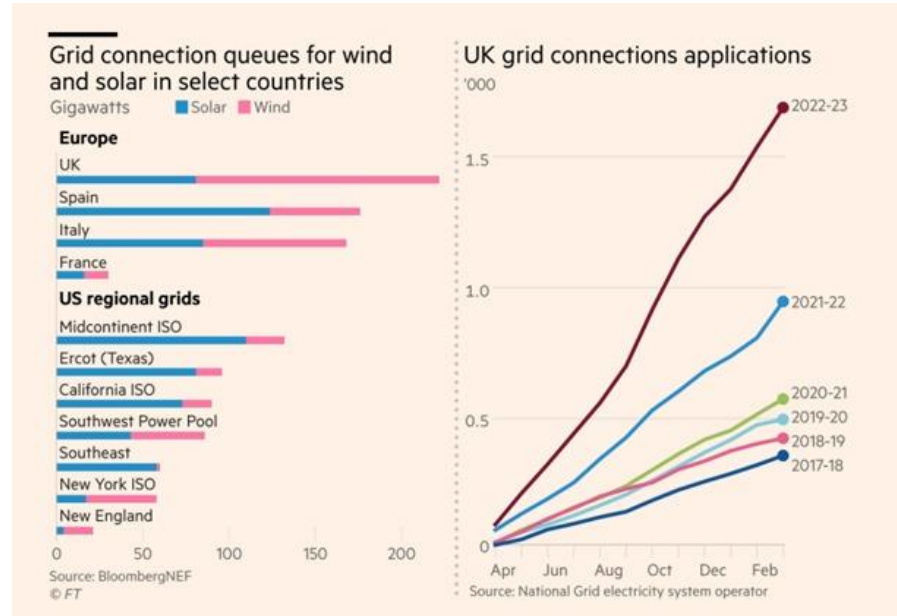
© 11 May · Comments

Climate change

Lack of ambition and attention risks making electricity grids the weak link in clean energy transitions

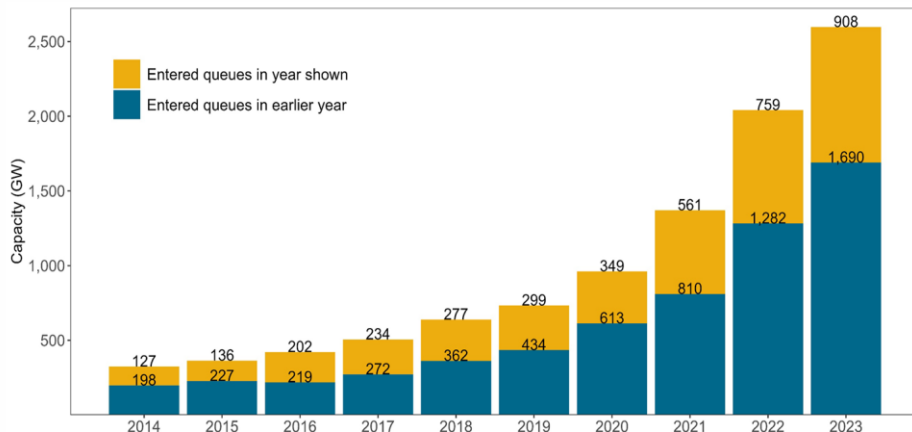

Geen plek meer voor nieuwe zonneparken of windturbines op West-Vlaams net

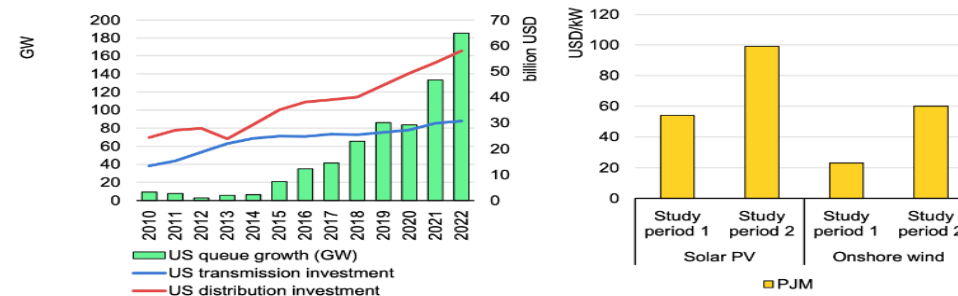

Wind and solar power generators wait in yearslong lines to put clean electricity on the grid, then face huge interconnection fees they can't afford

Total (cumulative) active capacity in queues is now nearly 2,600 GW (2.6 TW); New (annual) capacity entering the queues has increased every year since 2014

United States connection queue growth and grid investment (left), and wind and solar PV connection cost increases (right)

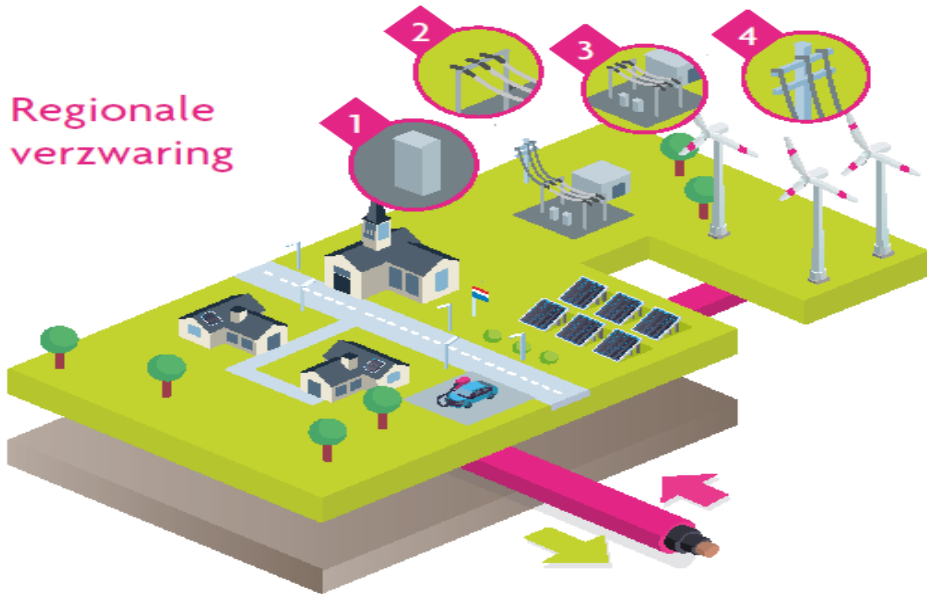

Notes: "Study period 1" covers projects with completed interconnection studies from 2000-2016; "study period 2" covers projects with completed interconnection studies from 2017-2022.
Sources: (left) IEA analysis and IEA (2023), World Energy Investment 2023; (right) IEA analysis based on Lawrence Berkeley National Lab Interconnection Cost Analysis in the PJM Territory.

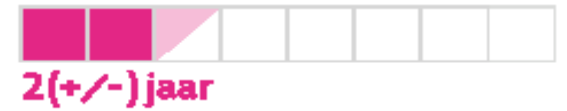
Doorlooptijden netverzwaring

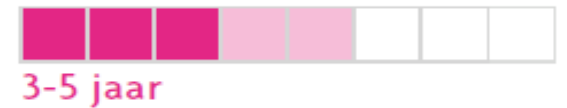
Regionale
verzwaring

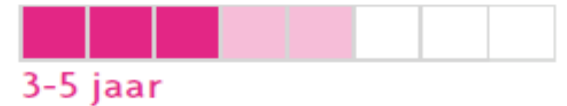
1 Uitbreiding met transformator
in bestaand onderstation.

2 Uitbreiding midden-
spannings-station

3 Nieuw middenspannings-
station bouwen

4 Nieuw onderstation waar
hoog- en middenspanning
worden gekoppeld

Transportschaarste

- Door energietransitie en economische groei **veel vraag naar meer capaciteit** op het net
- Het **verzwaren** van ons net **kost tijd**

Het is arbeidsintensief

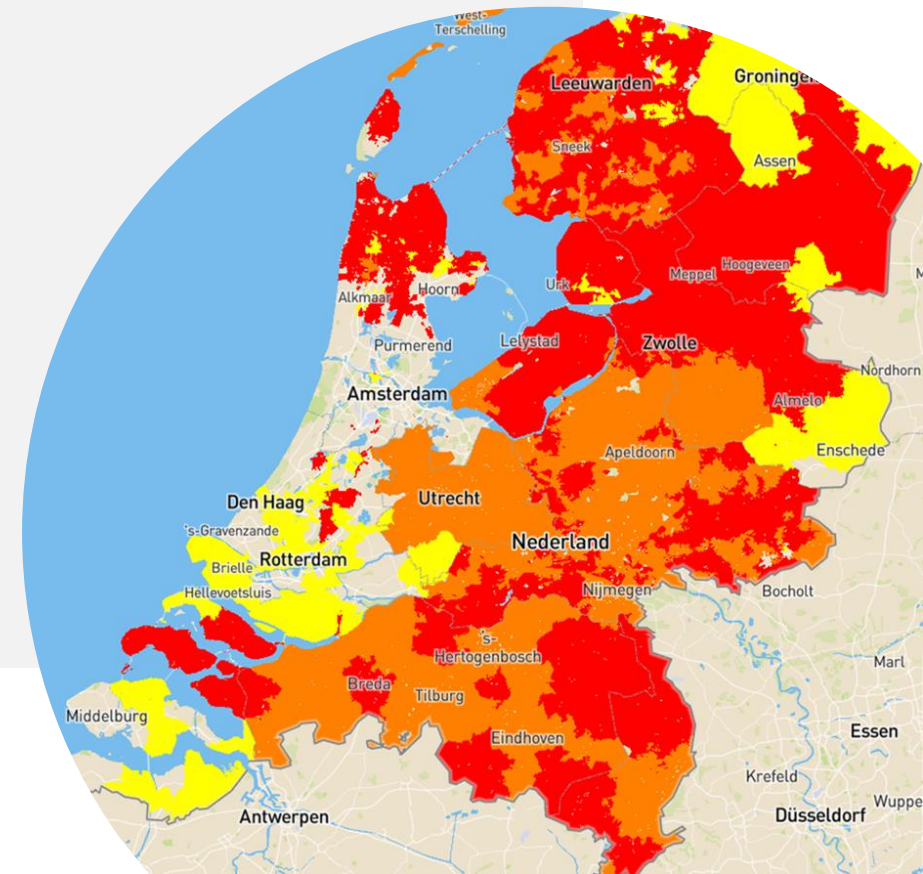
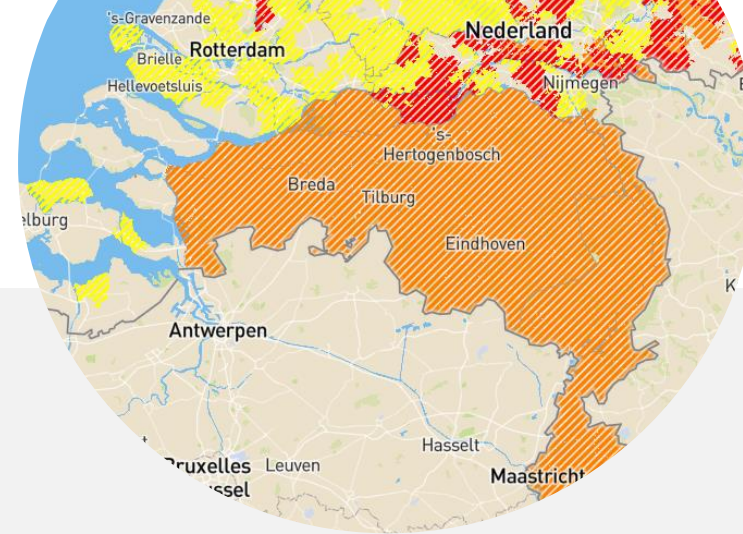

Er is een groot tekort aan technici in Nederland

Lange doorlooptijd vergunningsprocessen

De behoefte aan oplossingen neemt toe!

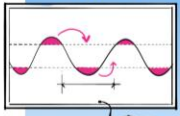
De Enexis 3-slag

1

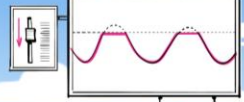
DE VRAAG NAAR
TRANSPORTCAPACITEIT
BEÏNVLOEDEN

BANDBREEDTE -
TARIEF INTRODUCEREN

PORTFOLIO
MANAGEMENT
MET TENNET

CURTAILMENT

TRANSPARANTIE
WACHTTIJD
VERGROTEN

BEÏNVLOEDEN
PLAATS

BEÏNVLOEDEN
IN DEN HAAG

BEÏNVLOEDEN
BIJ RES-
PLANNEN

SAMENWERKING
MET
STAKEHOLDERS

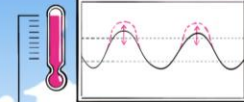
NET- EN OMGEVINGS-
VISIE

VERSNELLEN
AUTOMATISERING
NETPLANNING

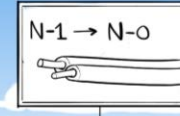
2

DE BESCHIKBARE
TRANSPORTCAPACITEIT
OPTIMAAL BENUTTEN

CAPACITEIT
MAXIMAAL
BENUTTEN

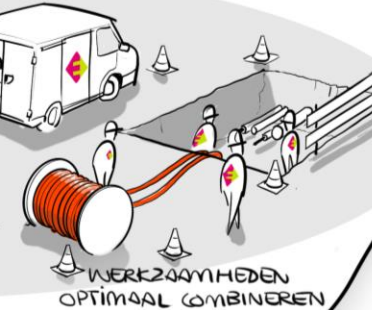

BENUTTEN EN
BESCHIKBAAR STELLEN
VLUCHTSTROOK

CONGESTIE
MANAGEMENT
IMPLEMENTEREN

KOSTEN CAPACITEIT

3

DE TRANSPORTCAPACITEIT
SNEL EN EFFECTIEF
UITBREIDEN

Behoeftte aan oplossingen

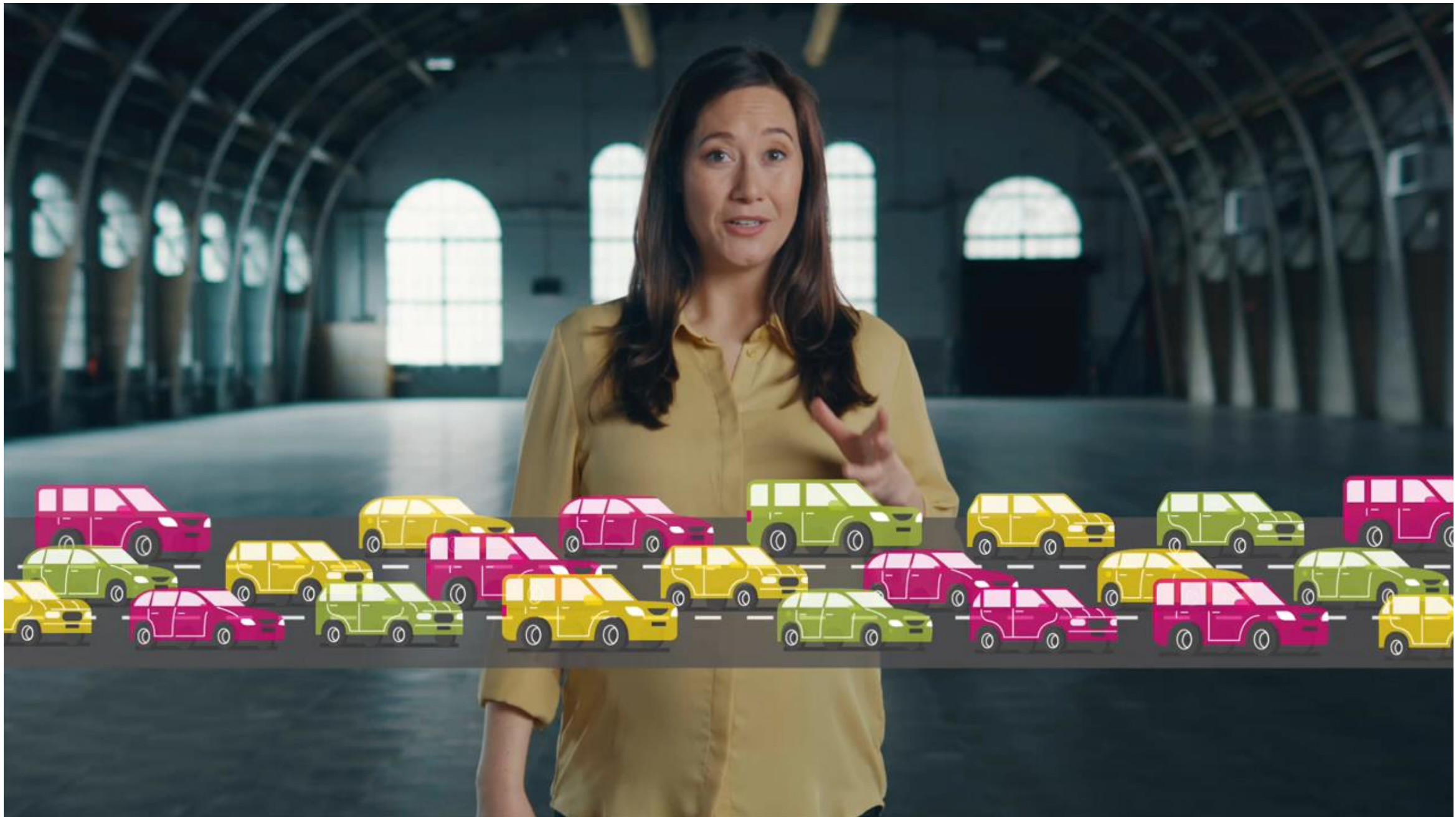

Flexibiliteit in het energiesysteem

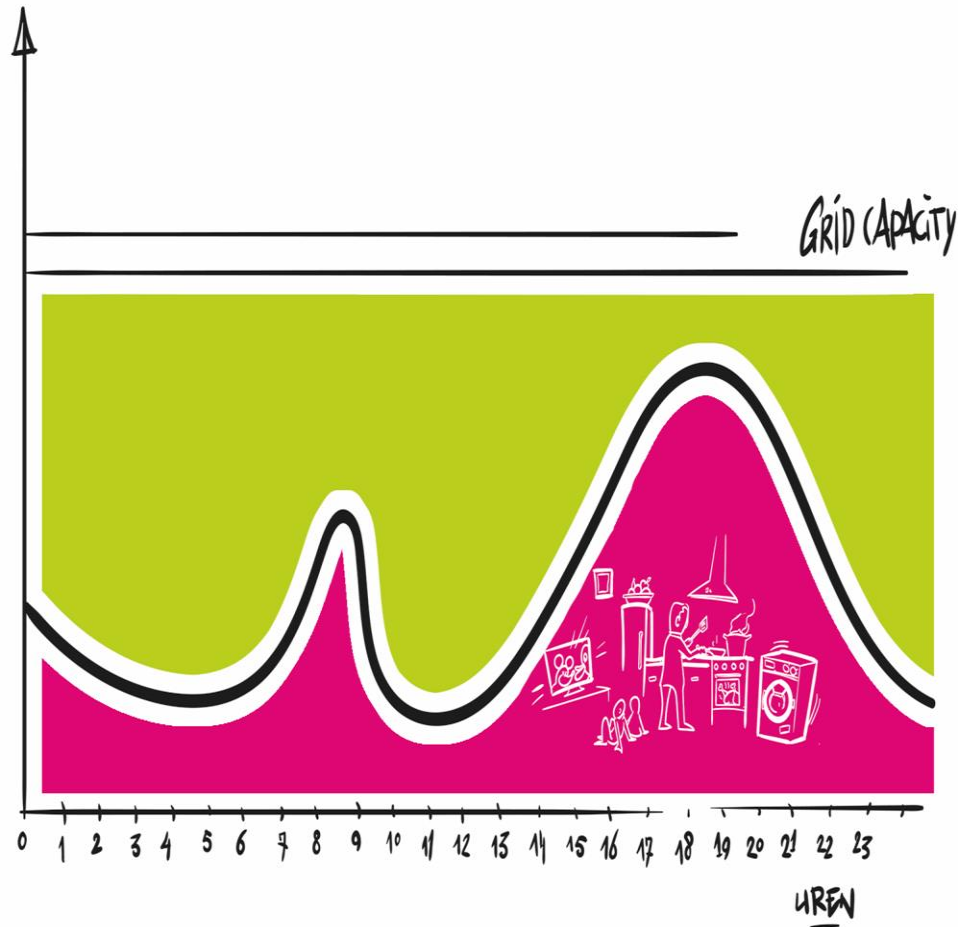

Energyhubs & thuisbatterijen

Het belang van flexibiliteit ten behoeve van netbeheer

- ◆ Nu leggen we onze netten uit op de hoogste piek
- ◆ De pieken worden steeds hoger waardoor de efficiëntie van ons omlaag kan gaan
- ◆ Door als netbeheerder flexibiliteit te ontsluiten kunnen we ons netwerk beter benutten

Flexibiliteit

de mogelijkheid van onze klanten om hun energievraag en/of -aanbod aan te passen

Framework flexibiliteit

Belangrijkste voorbeelden:

- ◆ Real Time Interface (RTI)
- ◆ Technisch Vangnet

- ◆ Congestie Management
- ◆ Flextenders

- ◆ **Contracten met alternatieve transportrechten**
- ◆ GV tarieven, KV tarieven, producententarif

- ◆ Aanstuurbaarheid van apparaten / standaardisatie
- ◆ Monitoring (DaLi), data-delen

Behoeftte aan oplossingen

Flexibiliteit in het energiesysteem

Energyhubs & thuisbatterijen

Meer informatie over...

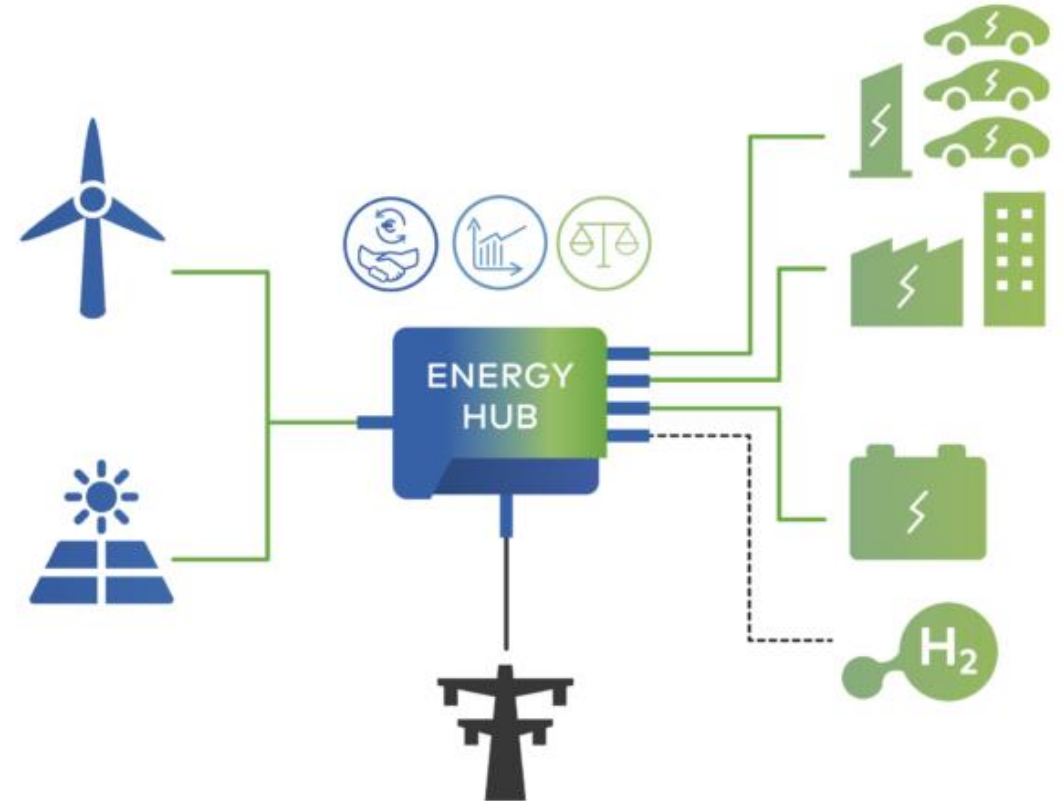
ENERGY HUBS

Energiehubs

Energiehubs zijn slimme **decentrale** energiesystemen waar **lokaal** (duurzame) energie wordt geproduceerd, opgeslagen en onderling toegepast om **samen een doel** te bereiken.

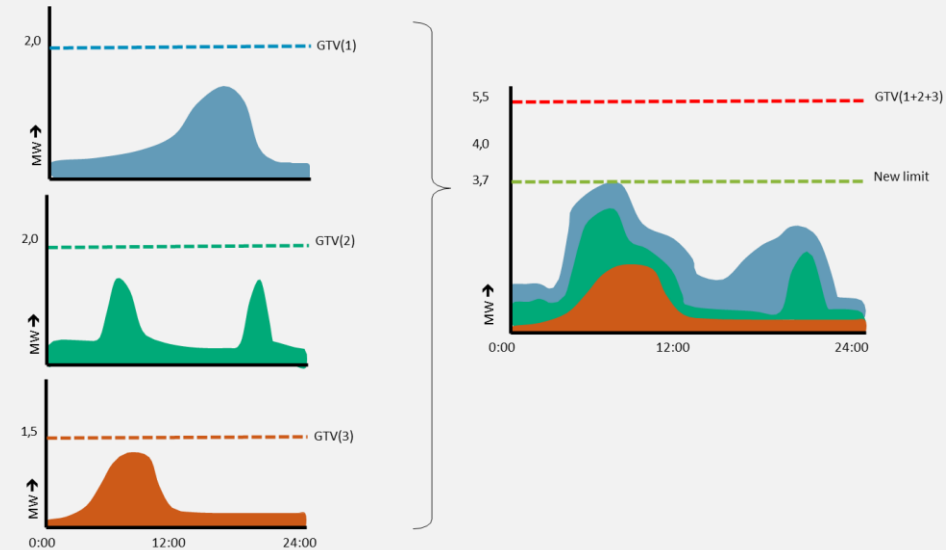
- Efficiënte inzet van flexibele assets
- Toegang tot het net tijdens congestie
- Lokaal gebruiken van energie

Netbeheerders faciliteren Energiehubs via nieuwe groepscontracten en het delen van netdata

- Groepstransportcontracten stellen meerdere, lokaal geclusterde, **nieuwe en bestaande klanten** in staat om hun **netcapaciteit te delen**
- Klanten **verdelen zelf de capaciteit**
- Netbeheerders blijven verantwoordelijk voor het **onderhoud en de veiligheid** van het net
- Netbeheerders **delen informatie over nettopologie**, energiestromen en netlimieten
- Netbeheerders verwachten vanaf 2025 **groepscontracten** aan te bieden

Energiehubs vereisen een nieuwe benadering van energiegebruik van zowel klanten als netbeheerders

- Het creëren van een energiehub vergt veel **kennis, afstemming en vertrouwen** tussen partijen
- De meeste klanten zijn zich nog steeds niet bewust van hun **huidige en toekomstige energiebehoeften** en missen opties
- **Nieuwe energiediensten en adviserende partijen** zijn nodig om klanten te begeleiden en een energiehub veilig te exploiteren
- Netbeheerders kunnen faciliteren door informatie te delen, maar het begint met een **sterke lokale stimulans, samenwerking en analyse**

Meer informatie over...

THUISBATTERIJEN

De energietransitie brengt de ontwikkeling van decentrale **duurzame opwek** en **elektrificatie** in een stroomversnelling. Bovendien neemt de kans op **transportschaarste** op het elektriciteitsnet toe door de groeiende behoefte aan transport capaciteit. Deze ontwikkelingen **vragen om meer flexibiliteit** in het energiesysteem. Opslag van elektriciteit in de vorm van batterijen is een manier om aan deze vraag te voldoen.

Elektriciteitsopslag dient één of meerdere doelen

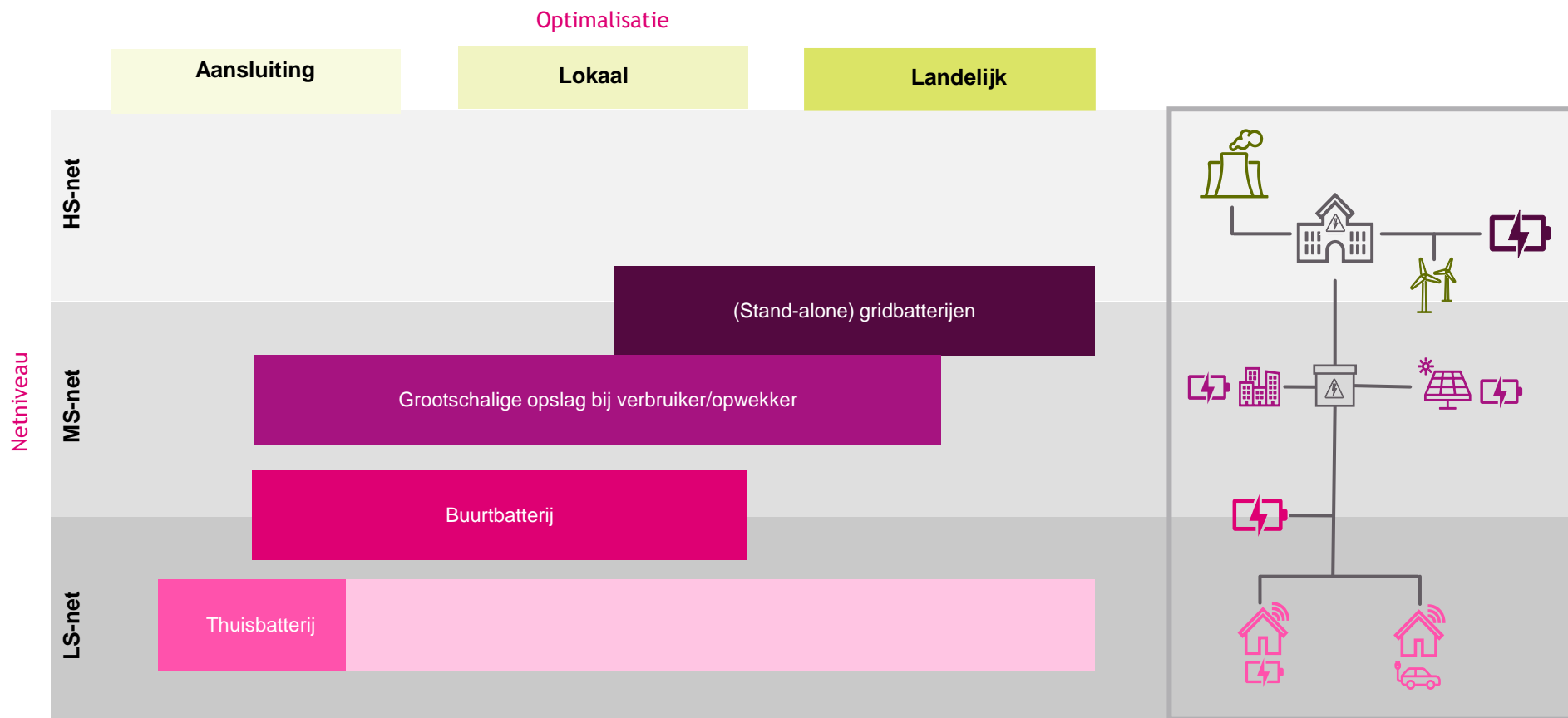
- Eigen netaansluiting beter benutten en meer gebruik maken van eigen opgewekte energie;
- Balanceren van vraag en aanbod;
- Verlichten van netcongestie;
- Handelen op energiemarkten;
- Bieden van strategische voorraden;
- Back-up van eigen energievoorziening.

Scope van deze visie

Gezien de hoeveelheid (aan)vragen en status van ontwikkeling en opschaling, heeft Enexis een visie opgesteld over opslagtoepassingen voor elektriciteit:

- Thuisbatterijen
- Buurtbatterijen
- Grootschalige batterijopslag

Elektrische opslag

Optimalisatiefocus van batterijtoepassingen

DEFINITIE

Een thuisbatterij is

- een klein opslagsysteem (2-20 kWh)
- bij huishoudens en kleine bedrijven
- achter de bestaande elektriciteitsmeter

De thuisbatterij heeft voldoende capaciteit om een paar uur per dag te overbruggen.

STANDPUNTEN & BEVINDINGEN

Afschaffen salderingsregeling

Nieuwe nettarieven met prikkel tot efficiënt netgebruik

Aanstuurbaarheid als noodmaatregel + registratieplicht

Beperken van sturen op onbalans op laagspanning

Eerst randvoorwaarden, dan subsidie

Bedankt voor je aandacht

Questions & Answers

Ton van Cuijk
Portefeuille Regisseur Flexibiliteit
Ton.van.cuijk@enexis.nl

Meer informatie? Check dan
enexis.nl/zakelijk/energietransitie/visies/flexibel-energiesysteem